

PATVIRTINTA

Šiaulių „Juventos“ progimnazijos
direktoriaus 2025 m. balandžio 30 d.
įsakymu Nr. V-120

ŠIAULIŲ „JUVENTOS“ PROGIMNAZIJOS HUMANISTINĖ MENINIO IR KULTŪRINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių „Juventos“ progimnazijos Humanistinės meninio ir kultūrinio ugdymo programos paskirtis – apibrėžti mokinių meninio ir kultūrinio ugdymo sistemą Šiaulių „Juventos“ progimnazijoje, nustatant meninio ir kultūrinio ugdymo tikslus, principus ir pagrindines nuostatas, ugdymo turinio, ugdymo proceso organizavimo ypatumus.

2. Progimnazijos Humanistinė meninio ir kultūrinio ugdymo programa (toliau – Programa) - skirta humanistinės kultūros ugdymo elementų klasėms, įgyvendinančioms bendrąją pradinio, bendrąją pagrindinio ugdymo programas, ugdymą grindžiant Humanistinės kultūros ugdymo meninės ir kultūrinės veiklos sampratos elementais ir profesoriaus Eduardo Balčyčio (toliau Eduardo Balčyčio) muzikinio ugdymo programa.

3. Programa parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-539; 2011, Nr. 38-1804), Netradicinio ugdymo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. V-299, Humanistinės kultūros ugdymo menine veikla samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. V-1595, Šiaulių „Juventos“ progimnazijos nuostatais, patvirtintais Šiaulių savivaldybės administracijos direktoriaus 2025 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. T - 81, ir kitais teisės aktais. Meninio ir kultūrinio ugdymo programa įregistruota Neformaliojo švietimo programų registre iki 2025 m. rugsėjo 1 d.

4. Progimnazijoje Programa grindžiama E. Balčyčio sustiprinto muzikinio ugdymo sistema, kurios pagrindas – visuminis vaiko ugdymas, paremtas kompleksiniu muzikiniu mokymu. Plėtojant savitą mokyklos ugdymo(si) modelį, visuminis ugdymas(is) yra pagrindinė kultūrinio ugdymosi kryptis, kuri lemia mokinių vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos potencinių galių harmoningą plėtojimąsi. Programoje modeliuojamas integralus, vientiso pasaulio vaizdo kūrimąsi sąlygojantis mokinių ugdymosi procesas, užtikrinamas balansas ir dermė tarp atskirų bendrojo ugdymo ir meninio ugdymo dalykų ugdymo(si) sričių, tarp ugdymosi ir ugdymo procesų.

II. PROGRAMOS TIKSLAS, PAGRINDINĖS NUOSTATOS IR PRINCIPAI

5. **Programos tikslas** – ugdyti visapusišką asmenybę, stiprinti kūrybiškumą, estetinio suvokimo gebėjimus bei kultūrinį identitetą. Per meninę veiklą yra siekiama išplėsti mokinių kūrybinį mąstymą ir saviraiškos galimybes, kurie leistų išreikšti savo emocijas, idėjas ir savitą požiūrį į pasaulį. Per tradicinių meninių formų interpretaciją bei jų adaptaciją prie šiuolaikinių sąlygų yra stiprinama tautinė tapatybė. Humanistinės kultūros ugdymo menine veikla įgyvendinime skatinama mokinius aktyviai dalyvauti kultūrinių vertybių perdavimo procese, ugdyti kritinį mąstymą, kūrybiškumą ir empatiškumą.

6. **Programos nuostatos:**

6.1. per meninę veiklą įgyti gebėjimai ir tokios vertybės, kaip estetiškumas, kūrybiškumas, pagarba, altruizmas, atsakingumas, ištikimybė, tolerancija, savitvarda ir kitos bei elgesio modeliai, perkelti gyvenimo ir ugdymo sritis, tampa pagrindiniu asmenybės formavimosi veiksniumi ir asmens kultūros pagrindu;

6.2. humanistinė kultūra suvokiama kaip asmens sąmonės ir jos nulemtos elgesio būdo vienovė, kuriai daro įtakos kultūrinėje aplinkoje veikiančios humanistinės vertybės, ji taip pat sudaro sąlygas asmens raiškai toje kultūrinėje aplinkoje;

6.3. humanistinės kultūros samprata remiasi kultūros teorijomis, kuriose kultūra nusakoma kaip tikslingų vertybių pasaulis, sukurtas žmonių visuomenei būdinga veikla;

6.4. asmens kultūra formuojasi per pažintinės veiklos ir emocinių išgyvenimų sintezę, įtvirtinant požiūrį, kad žmogiškumo pagrindą sudaro mokslas, menas ir dora ir kad būtent menu reiškiasi žmogaus asmenybė, jo dvasinis pradas;

6.5. humanistinės kultūros ugdymas remiasi požiūriu, kad vaiką reikia pripažinti tokį, koks jis yra, ugdyti jį su meile ir išauklėti harmoninga, laisva asmenybe; kūryba yra pagrindinis žmogaus ugdymo tikslas ir kelias žmoguje pažadinti žmogiškumą, dorumą, kilnumą, savo vertės pajautimą. Meninis ugdymas reikalingas visiems, o kokybiškas muzikinis ugdymas būtinas kiekvienam vaikui, rengiant ne tik atlikėjus, bet ir išprususią, kultūringą publiką. Estetinis ugdymas gali turėti pozityvią įtaką mokinių kūrybiškumui ir netradiciniam mąstymui, meninė veikla yra reikšminga darniam ugdytinių įsiliejimui į kultūrinę aplinką. Jos ugdomoji galia pasireiškia kuriant estetiškes vertybes, tačiau ypač ryškiai — dalijantis jomis su kitais.

7. Humanistinės kultūros ugdymo menine ir kultūrine veikla principai:

7.1. *estetiškumas* – menine ir kultūrine veikla padedama mokiniui įgyti estetinės patirties ir mokėti ja dalytis;

7.2. *kūrybiškumas* - menine ir kultūrine veikla per formalųjį ir neformalųjį švietimą skatinamos skleistis mokinio kūrybinės galios ir gebėjimai;

7.3. *demokratiškumas* - menine ir kultūrine veikla išlaisvinama mokinio iniciatyva ir laiduojamas kultūrinis atvirumas;

7.4. *humaniškumas* - per meninę ir kultūrinę veiklą ugdymo proceso dalyviams sudaromos galimybės atskleisti savo dėmesingumą, teisingumą, sąžiningumą ir pagarbą, laiduojamas jų tobulėjimas, savarankiškumas ir pasitikėjimas;

7.5. *nuoseklumas* - menine ir kultūrine veikla užtikrinamas sistemiškas ir ilgalaikis mokinių humanistinės kultūros ugdymas;

7.6. *integralumas* - menine ir kultūrine veikla skatinama tarpdalykinė integracija, profesinis mokytojų bendradarbiavimas.

8. Programos veiklos kryptys apibrėžia, kaip meninėje ir kultūrinėje veikloje siekiama skatinti kūrybiškumą ir ugdyti visapusišką asmenybę:

8.1. visuminis asmenybės ugdymas menine ir kultūrine veikla suteikia galimybę išreikšti savo vidinį pasaulį, ugdyti kritinį ir inovatyvų mąstymą;

8.2. kultūrinio paveldo ir tautinės tapatybės stiprinimas menine ir kultūrine veikla sudaro galimybę suvokti tautinę istoriją, etnokultūrą puoselėti ir perduoti ateinančioms kartoms;

8.3. estetinio suvokimo ir emocinio intelekto ugdymas menine ir kultūrine veikla leidžia mokiniams lavinti estetinį pojūtį, giliau suvokti grožį ir išmokti reikšti emocijas;

8.4. inovacijų ir technologijų integracija (skaitmeninių įrankių, dirbtinio intelekto, interaktyvių platformų taikymas ir kt.) į meninio ir kultūrinio ugdymo procesą lemia naujų ir inovatyvių kūrybinių sprendimų atsiradimą;

8.5. socialinio dialogo ir bendruomeniškumo skatinimas menine ir kultūrine veikla formuoja socialinį dialogą, padeda kurti bendruomenės jausmą, bendradarbiavimą ir komunikaciją.

III PROGRAMOS MUZIKINIO UGDYMO PRINCIPAI, UŽDAVINIAI IR KOMPETENCIJOS

9. Programa pagrįsta Eduardo Balčyčio muzikinio ugdymo sistemos pagrindiniais principais:

9.1. *etninių muzikinio ugdymo ištakų* – sistema orientuota pirmiausia į lietuvių liaudies muzikos intonacijų ir lietuvių liaudies muzikos pažinimą, muzikavimo tradicijų liaudies instrumentais tęstinumą.

9.2. *kompleksiškumo* – yra išskiriamos penkios pagrindinės muzikos mokymo pamokoje proceso grandys: meninis dainavimas, prasmingas muzikos klausymas, grojimas (instrumentinis muzikavimas), solfedžio (intonacinės klausos lavinimas), ritmika (ritminės klausos lavinimas).

9.3. *nuoseklumo ir sistemingumo* – sistema pagrįsta pedagoginiais, psichologiniais, fiziologiniais vaikų raidos bei muzikologiniais muzikos pažinimo principais, besiremianti iš koncentro į koncentrą, iš klasės į klasę vis gilėjančiais ir besiplečiančiais muzikinio ugdymo aspektais.

9.4. *koncentriškumo* – ugdymo procesas vyksta ne tiesia linija vis tolyn nagrinėjant naujas temas, bet sukasi tarytum spirale – grįžtama prie tų pačių temų, jos kartojamos, tačiau vis kitu aspektu ir aukštesniu lygiu.

9.5. *ugdymo kryptingumo* – siekiama nuosekliai ir kryptingai laikytis tam tikrų dėsningumų:

- per savo tautos etninę muziką – į kitų šalių etninės ir pasaulinės profesionalios muzikos pažinimą;
- nuo muzikos pažinimo ir muzikinių vaizdinių formavimo ją aktyviai atliekant – į vis didesnę ir gilesnę įsijautimą ir visumos suvokimą jos klausantis;
- nuo detalaus žodinio aiškinimo, programiškumo ir vaizdumo – į vis abstraktesnę ir gilesnę, vis mažiau komentarų reikalaujantį muzikos suvokimą;
- nuo detalių pavienės pamokos apimančių užduočių – į plačias, pamokų ciklus, visą pusmetį ar mokslo metus apimančias temas ir problemas;
- nuo laipsniško patirties kaupimo – į apibendrinimus ir tolesnę žinių plėtoją jau aukštesniu lygiu;
- nuo žemesnio – į aukštesnio lygio žinių ir įgūdžių pakopas (koncentrus), nuolat grįžtant prie esminių ištakų.

9.6. *meniškumo* – siekiama kiekvienoje pamokoje išgyventi estetinį pasigėrėjimą, išlaikant reiklumą meninei kokybei mokant kiekvieno elemento ir jų visumos.

9.7. *kūrybiškumo* – siekiama muzikinio mąstymo ir muzikinės vaizduotės vienovės raiškos per muzikos pažinimą, muzikos vertybinių, meninių aspektų suvokimą, įsijautimą, meninės ir dvasinės būsenų kūrimą.

10. Programa pagrįsta profesoriaus Eduardo Balčyčio muzikinio ugdymo uždaviniais:

10.1. mokyti pažinti muzikos kalbą, kaip itin savitą žmogaus raiškos formą, išmokyti intonuoti balsu, išlavinti jautrumą muzikos garsams ir intonacijoms, formuoti reikiamą intonacinę atmintį (intonacinį žodyną), kuria pasinaudodami moksleiviai galėtų išgirsti ir meniškai suvokti muzikos kūrinių intonacinę sandarą, muzikinės raiškos savitumus, suprasti jų logiką ir prasmę;

10.2. tęsti ir puoselėti lietuvių tautai nuo seniausių laikų būdingas visuotinio dainavimo tradicijas: išmokyti dainuoti kasdieniam žmogaus gyvenimui reikalingu lygiu, išugdyti poreikį ir norą dainuoti liaudies dainas, branginti mūsų krašto gražaus, santūraus dainavimo bei giedojimo papročius.

10.3. mokyti klausytis muzikos ir ją suvokti: išmokyti įsiklausyti į muzikos kūrinių intonacines subtilybes ir visumą, ugdyti poreikį klausytis aukštos meninės vertės muzikos, suteikti žinių apie muzikos raidą, supažindinti su reikšmingiausiais įvairių žanrų, formų, epochų stilių, pasaulio kraštų, žymiausių kompozitorių kūriniais, per muziką mokyti pažinti save ir pasaulį.

10.4. skatinti muzikuoti liaudies ir kitais, mokyklos sąlygomis prieinamais, muzikos instrumentais, ugdyti kolektyvinio ir individualaus muzikavimo poreikį, muzikavimą glaudžiai sieti su muzikos kalbos pažinimu, dainavimu, muzikos klausymusi ir meniniu muzikos suvokimu, atlikimo kultūros ir skonio ugdymu.

10.5. mokyti skirti muzikines vertybes, masinę muziką nuo tikrojo, dvasingo meno, ugdyti poreikį nuolat lavintis, ugdyti vaiko muzikinį skonį, periodiškai klausytis profesionalios muzikos namuose, koncertuose, muzikiniuose teatruose.

10.6. ugdyti patriotiškumą ir meilę savo Tėvynei, formuoti tautinę pasaulėjautą, muzikine patirtimi įsitraukti į visuomenės gyvenimą, muzikinę ir bendrąją kultūrą.

11. Programos muzikinio ugdymo rezultatai yra orientuoti į kompetencijų ugdymo pasiekimus:

11.1. *pažinimo kompetencija*. Motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant (perimant) žmonijos kultūrinę patirtį. Ši kompetencija apima muzikos dalykų žinias ir gebėjimus, kritinio mąstymo, muzikinių kūrybinių problemų sprendimo gebėjimus. Muzikuodami, kurdami muziką ir jos klausydamiesi, mokiniai mokosi įveikti išskylančius iššūkius, rasti tinkamus sprendimus. Įveikdami muzikavimo sunkumus ir muzikinės kūrybos iššūkius jie mokosi mokytis.

11.2. *socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija*. Drauge muzikuodami, diskutuodami, sprendami kūrybines problemas, mokiniai mokosi bendrauti ir bendradarbiauti, patirti teigiamas emocijas. Pažintis su kitų kultūrų (subkultūrų) ir stilių menu, muzika mokiniams atveria galimybę pažinti kitų šalių kultūrą, taip ugdyti empatiškumą ir toleranciją.

11.3. *kūrybiškumo kompetencija*. Muzikinis ugdymas su kūrybiškumu visų pirma siejasi per kūrybines veiklas: komponavimą, improvizavimą, aranžavimą, muzikinės kultūros pažinimą ir interpretavimą. Per muzikos pamokas skatinamas muzikinės raiškos galimybių tyrinėjimas, muzikinė mokinių kūryba bei muzikinės patirties refleksija.

11.4. *pilietiškumo kompetencija*. Pilietiškumo kompetencija ugdoma per atskiras temas, muzikos (atliekamos ir klausomos) repertuarą. Mokiniai mokosi suvokti ir paaiškinti muzikinę raišką kaip simbolinę galią, telkiančią ir vienijančią bendruomenės ir visuomenę.

11.5. *kultūrinė kompetencija*. Ji apima muzikinį išprusimą (žinias), muzikinę raišką (gebėjimus ir įgūdžius) ir meninį/kultūrinį sąmoningumą (vertybines nuostatas). Per pamokas mokiniai mokosi vertinti meną/muziką kaip svarbią savo bendruomenės, tautos ir žmonijos kultūros dalį, ugdomi meninės/muzikinės kultūros įvairovės supratimą. Dainuodami liaudies dainas jie giliau susipažįsta su savo etnine kultūra, nagrinėdami ir atlikdami šiuolaikinę muziką įgyja šiuolaikinės Lietuvos, Europos ir pasaulio meninės/muzikinės kultūros raidos tendencijų supratimą, pagal savo išgales dalyvauja kultūriniame gyvenime.

11.6. *komunikavimo kompetencija*. Siekiama kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas), etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis komunikavimo priemonėmis ir technologijomis. Menas/muzika yra neverbalinė garsinė komunikacija, vykstanti tarp kūrėjų, atlikėjų ir klausytojų. Mokiniai mokosi suvokti ir vertinti meno/muzikos priemonėmis siunčiamus pranešimus, ugdomi medijų raštingumą.

11.7. *skaitmeninė kompetencija*. Muzikinėje veikloje skatinama motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti, mokytis, problemoms spręsti, bendrauti ir bendradarbiauti, valdyti informaciją. Taip pat savarankiškai, atsakingai, saugiai, efektyviai, kritiškai ir etiškai kurti ir dalytis skaitmeniniu turiniu. Mokiniai savo muzikavimo ir kūrybos bandymus ar pavyzdžius skaitmenina, skelbia internetinėje erdvėje, mokosi kibernetinio saugumo principų ir autorinės etikos reikalavimų.

III. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

12. Humanistinė meninio ir kultūrinio ugdymo programa įgyvendinama pagal Eduardo Balčyčio muzikinio ugdymo sistemos pagrindiniais principais ir uždaviniais parengtą *Muzikinio ugdymo programą* (priedas Nr.1).

13. Parengtą ir progimnazijos direktoriaus patvirtintą Programą per mokslo metus vykdo Menų metodinė grupė. Vykdomos programos:

- Humanistinės kultūros Eduardo Balčyčio pradinio muzikinio ugdymo programa.
- Humanistinės kultūros Eduardo Balčyčio pagrindinio muzikinio ugdymo programa.
- Humanistinės kultūros choreografijos ir meninio ugdymo programa.
- Humanistinės kultūros muzikinės saviraiškos ugdymo programa (su individualiomis pamokomis).

14. Įgyvendinant Programą atsižvelgiama į mokinių asmens raidos tarpsnius, esminius augančio žmogaus poreikius, stiprinami mokinių ryšiai su menų ir kultūros pasauliu, estetiniai išgyvenimai, padedantys perimti humanistines vertybes ir jas laikyti savomis.

15. Įgyvendinant programą ugdomi mokinių meniniai, pažintiniai, socialiniai, praktiniai, prevenciniai gebėjimai, keliamas jų kultūrinis aktyvumas ir sąmoningumas, stiprinamas pasitikėjimas savimi ir savigarba, saviraiška ir kūrybiškumas, komandinis darbas.

16. Meniniu ir kultūriniu ugdymu, bendruomenėje vyraujančiais demokratiškais santykiais, atvira, ramia, kūrybai palankia kultūrine bei saugia ir estetiška edukacine aplinka mokykloje laiduojamas formaliojo ir neformaliojo švietimo programų vykdymas.

17. Humanistinės kultūros ugdymo elementų klasių pagrindinės kryptys - tarpdalykinis bendradarbiavimas ir socialinė veikla.

18. Tarpdalykinis bendradarbiavimas apima:

18.1. *bendrųjų ugdymo programų įgyvendinimą*, siekiant mokiniams suteikti žinių ir ugdyti jų bendrąsias kompetencijas. Bendradarbiaujant bendrųjų ir meninių ugdymo dalykų mokytojams, ugdyme panaudojami meninio ugdymo teikiami privalumai (formos ir metodai), tuo stiprinamas mokinių kūrybiškumas, lavinami jų gebėjimai ir žinios, skatinamas mokinių dalyvavimas olimpiadose, konkursuose, projektuose ir pan.;

18.2. *meninio ugdymo programų įgyvendinimą*, siekiant mokiniams ugdyti estetinę kompetenciją. Bendradarbiaujant meninių ugdymo dalykų mokytojams ir klasių vadovams, organizuojama aktyvi meninė veikla, dalyvavimas projektuose, parodose, koncertuose, užtikrinamas mokinių užimtumas mokykloje visą darbo dieną;

18.3. *dorinio-meninio ugdymo mokyklinių projektų vykdymą*, siekiant ugdyti mokinių bendrąsias, kultūrinės ir meninės kompetencijas, formuoti humanistines dorovines nuostatas. Bendradarbiaujant meninio, dorinio ugdymo dalykų mokytojams ir klasių vadovams, organizuojami teminiai doriniai-meniniai renginiai klasėse, tarpklasiniai renginiai mokykloje.

19. Socialinė veikla sudaro sąlygas realizuoti mokinių sukauptas žinias ir gebėjimus ne tik pamokoje ar mokykloje, bet ir platesnėje socialinėje aplinkoje. Vykdam socialinę veiklą, organizuojamos socialinės akcijos, koncertai, parodos, teikiama pagalba neįgaliems, pagyvenusiems žmonėms, mokykla tampa socialinės kultūros centru. Socialinė veikla mokiniams leidžia pajusti įgytų žinių reikšmingumą realiame gyvenime, įgyti būtinus jų taikymo įgūdžius. Mokiniai išmoka savarankiškai spręsti problemas, pritaikyti savo sprendimus gyvenime.

IV. PROGRAMOS UGDYMO TURINYS, VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

20. Humanistinės kultūros klasių mokiniai mokosi pagal bendrąsias pradinio, pagrindinio ugdymo programas ir Humanistinę meninio ir kultūrinio ugdymo programą.

21. Programos ugdymo planas neprieštarauja bendrojo ugdymo programų bendriesiems ugdymo planams, yra derinamas su savivaldybės švietimo skyriumi.

22. Mokydamiesi pagal Humanistinę meninio ir kultūrinio ugdymo programą mokiniai įsitraukia į meninę ir kultūrinę veiklą, renkasi jos formas ir būdus.

23. Užtikrinama bendrojo ugdymo ir meninio ugdymo dalykų dermė: integruotas formalusis ir neformalusis švietimas, meno kolektyvų ir individuali mokinių, meninio ugdymo dalykų mokytojų veikla. Pamokų tvarkaraštis derinamas su bendrojo ugdymo tvarkaraščiu: muzikos, šokio, meninės raiškos (1-4 kl.) pamokos integruotos į bendrąjį tvarkaraštį; meninės raiškos (5-8 kl.) ir individualaus instrumento užsiėmimai vyksta pasibaigus pamokoms.

24. Humanistinės kultūros ugdymo procesas gali vykti visą dieną, penkias dienas per savaitę. Pamokos pradedamos ne anksčiau kaip 8 val., baigiamos ne vėliau kaip 20 val.

25. Klasės formuojamos pagal mokinių pasirinktas humanistinės kultūros programas: „a, b“ klasės muzikinės, „c“ – choreografinės.

26. Meninio ir kultūrinio ugdymo programa papildo pradinio ir pagrindinio ugdymo turinį, ji įgyvendinama atsižvelgiant į mokinio asmenybės raidos tarpsnius, esminius augančio žmogaus poreikius:

26.1. **Pradinio ugdymo humanistinės kultūros programos** mokiniai mokosi muzikos (raiškos, kūrybos, interpretacijos, muzikinės kalbos), liaudies šokio ir liaudies kūrybos dalykų. Meninės raiškos mokosi dainuodami pradinių klasių mokinių choruose, vokaliniuose ansambliuose, lavindami liaudies šokio ir etnokultūrinius gebėjimus. Muzikinės krypties mokiniai mokosi groti fortepijonu, smuiku, akordeonu, gitara, ukulele, kanklėmis, fleita, saksofonu, elektroniniu instrumentu, mušamaisiais. Programa registruota Neformaliojo švietimo programų registre

26.2. Pradinio ugdymo humanistinės kultūros programa:

Muzikinė programa	Choreografinė programa
Muzika – 2 val.	Liaudies šokis – 2 val.
Dailė – 2 val.	Muzika – 2 val.
Šokis – 1 val.	Dailė – 2 val.
Meninė raiška (choras, vokalinis, instrumentinis ansamblis) – 2 val.	Etnokultūra (skudučiai, etnografinės kanklės, folkloras) – 1 val.
Muzikos instrumentas – 1 val.	
Profesinis instrumento mokymas – 1 val. (2-4 kl. itin gabiems mokiniams)	

26.3. **Pagrindinio ugdymo humanistinės kultūros programos** mokiniai mokosi muzikos (raiškos, kūrybos, interpretacijos, muzikinės kalbos), liaudies šokio ir kitų meno srities dalykų. Meninės raiškos mokosi dainuodami jaunių chore, vokaliniuose ansambliuose, muzikuodami įvairiuose instrumentiniuose ansambliuose, šokdami liaudies šokių kolektyvuose. Muzikinės krypties mokiniai tęsia pradiniam ugdyme pasirinktą grojimą fortepijonu, smuiku, akordeonu, gitara, elektrine gitara, kanklėmis, fleita, saksofonu, elektroniniu instrumentu, mušamaisiais.

Programa registruota Neformaliojo švietimo programų registre

26.4. Pagrindinio ugdymo humanistinės kultūros programa:

Muzikinė programa	Choreografinė programa
Muzika – 2 val.	Liaudies šokis – 2 val.
Dailė – 1 val.	Muzika – 2 val.
Meninė raiška (choras, vokalinis, instrumentinis ansamblis) – 2 val.	Dailė – 1 val.
Muzikos instrumentas – 1 val. (5-7 kl.)	Etnokultūra (skudučiai, etnografinės kanklės, folkloras) – 1 val.
Profesinis instrumento mokymas – 1 val. (5-7 kl. itin gabiems mokiniams)	
Pasirenkamasis dalykas (muzikos technologijos, antras instrumentas) – 1 val. (8 kl.)	

27. Baigę progimnaziją mokiniai gali pasirinkti tęsti Humanistinės kultūros muzikinės saviraiškos ugdymo programą, lankydami individualaus instrumento pamokas, muzikinius kolektyvus. Programa registruota Neformaliojo švietimo programų registre

28. Programos yra orientuotos į mokinį, jo pasiekimus ir mokymosi ypatumus, individualią gabumų raidą, sudaro galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį:

28.1. Itin gabūs mokiniai nuo 2 klasės gali rinktis Profesinį instrumento mokymą, skiriant 2 instrumento pamokas.

28.2. Baigus pradinio ugdymo programą mokiniai gali pasirinkti naują meninę raišką, keisti muzikos instrumentą, rinktis muzikines technologijas.

29. Klasės dalinamos į grupes muzikos pamokose (grupėje 10 - 14 mok.). Muzikinės raiškos pamokos yra grupinės (grupėje 10–15 mok.), nedideliuose ansambliuose (duetuose, tercetuose ir t. t.) mokinių skaičius gali būti mažesnis. Darbas choruose vyksta atskirais balsais ir jungtinėmis repeticijomis. Šokio pamokos vyksta visai klasei. Mokymo groti instrumentu, dainuoti solo, pamokos yra individualios. Esant reikalui gali būti sudaromos mobilios grupės.

30. Vienam mokiniui po pamokų siūloma pasirinkti iki 10 neformaliojo švietimo užsiėmimų valandų per savaitę.

31. Greta meninio ir kultūrinio ugdymo programos vykdoma ir kita neformaliojo švietimo veikla, tarpklasiniai, tarpdalykiniai mokykliniai projektai, organizuojama koncertinė, socialinė mokinių veikla miesto, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu.

V. PROGRAMOS VERTINIMAS

32. Mokiniai per muzikos dalykų pamokas vertinami vadovaujantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu bei Bendrosiomis programomis, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, Šiaulių „Juventos“ progimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka (dir. įsak. Nr. V-21, 2024 m. sausio 29 d.), Šiaulių „Juventos“ progimnazijos muzikos dalykų pažangos vertinimo ir įsivertinimo tvarkos aprašu.

33. Vertinimas 1–4 humanistinio ugdymo klasėse:

33.1. Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus 1–4 klasėse taikomas formuojamasis (žodžiu ir raštu), diagnostinis (kontrolinis darbas, testas, išmokto muzikos kūrinio atsiskaitymas, kūrybinis darbas, skirtas mokinio pasiekimams ir pažangai patikrinti baigus dalyko programos dalį) ir apibendrinamasis vertinimas pusmečio, metų pabaigoje.

33.2. Mokinių pažanga elektroniniame dienyne fiksuojama pagal pasiekimų požymius, aprašytus Bendrojoje programoje, pasiekimų apskaitos suvestinėse įrašant apibendrintą mokinio pasiekimų lygį (slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniui nepasiekus slenkstinio pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“.

33.3. Mokslo metų pabaigoje muzikinės krypties klasėse organizuojami individualaus instrumento atsiskaitymai – koncertai.

33.4. Meninės raiškos kolektyvams organizuojami 2-3 koncertai mokykloje, skatinama veikla miesto renginiuose.

34. Vertinimas 5–8 humanistinio ugdymo klasėse:

34.1. Muzika, muzikinės raiškos ir individualaus instrumento dalykai vertinami pažymiu 10-ies balų sistema; liaudies šokis, šiuolaikinis muzikavimas, pasirenkamieji dalykai vertinami įskaita.

34.2. Muzikos teorijos žinios 2 kartus per mokslo metus yra tikrinamos vieningais testais ir kontroliniais darbais.

34.3. Per mokslo metus muzikinės krypties klasių mokiniams organizuojami 4-5 individualaus instrumento koncertai. Kiekvienas mokinys turi pasirodyti bent viename koncerte.

35. Meno kolektyvai rengia programas, koncertuoja, dalyvauja mokyklos, miesto, respublikos renginiuose: festivaliuose, konkursuose, dainų šventėse, projektuose, akcijose, socialinėje veikloje.

36. Didelis dėmesys skiriamas kasdieninėms mokinio pastangoms, ugdomajam procesui reflektuoti. Mokinių meninė raiška vertinama kaip meninio ugdymo dalykų sudedamoji dalis.

37. 1–8 klasėse mokinių pasiekimų fiksavimui naudojamas elektroninis dienynas TAMO.

38. Mokiniams, baigusiems humanistinės kultūros ugdymo programą, aštuntos klasės baigimo pažymėjimuose rašomas pagrindinio ugdymo programos I dalies baigimas, Humanistinės meninio ir kultūrinio ugdymo programos dalykai, jų įvertinimai.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Programos įgyvendinime dalyvauja bendrųjų ugdymo dalykų mokytojai, mokiniai, mokinių tėvai, socialiniai mokyklos partneriai.

40. Humanistinės kultūros ugdymo menine ir kultūrine veikla programos įgyvendinimas finansuojamas iš valstybės skiriamo mokinio krepšelio lėšų, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos savininko skiriamų lėšų pagal Šiaulių miesto savivaldybės mero potvarkiu patvirtintą Ugdymo lėšų, planuojamų skirti iš savivaldybės biudžeto neformaliojo švietimo įstaigoms, sporto įstaigoms, „Juventos“ ir Gegužių progimnazijoms, apskaičiavimo ir naudojimo tvarkos aprašą.

41. Programos įgyvendinimo priežiūrą vykdo mokyklos direktorius ir direktoriaus pavaduotojas, vadovaujantis Humanistinio ugdymo menine veikla skyriui.

42. Siekiant programos įgyvendinimo efektyvumo, aktualumo, nuoseklumo ir perimamumo Menų metodinės grupės mokytojai metų pabaigoje įvertina išsikeltus veiklos tikslus, stiprybes, silpnybes, grėsmes, mokyklos metiniame veiklos plane numato meninio ir kultūrinio ugdymo proceso gerinimo priemones, pagal poreikį tobulina meninio ir kultūrinio ugdymo programą;

43. Programa skelbiama mokyklos internetiniame tinklalapyje.

SUDERINTA

Šiaulių „Juventos“ progimnazijos
tarybos 2025 m. balandžio 29 d. posėdžio
protoliniu nutarimu (protokolas Nr. PT-4).